

הלכות יום טוב סימן תקיב

ביאורים ומוספים

סיום שלמעשה יתכן שאין להתיר, משום שילמדו מזה לבשל עבור הנכרי אף באופן שאסור, כגון על ידי טבח יהודי.

ולענין בישול מומר עבור עצמו ביום טוב, דעת הגר"ש אלישיב (לקט ה' יום טוב פ"ג הע' א) שמותר, ואף מותר לישראל שומר מצוות לסייעו בכך, כיון שאיסור התורה לבשל עבורו לא נאמר כלפי עצמו, וכשם שמותר למומר לשתות מיין שנגע בו הוא עצמו. מאידך, דעת הגר"צ קרליץ (לקט ה' יום טוב שם) שאסור לסייע למומר שמבשל עבור עצמו, מפני שלא הקלו אלא לגבי יין, שיסוד איסורו אינו אלא מדרבנן, אך לא לגבי בישול ביום טוב עבור נכרי, שאיסורו מן התורה, ואף מומר החשיבהו חכמים כנכרי לענין זה [אף שהאיסור לבשל עבורו הוא רק מדרבנן]. והוסיף (חוט שני יום טוב פ"ד ס"ק ג), שכמו כן אסור למומר לבשל עבור מומר אחר.

[משנ"ב ס"ק יא]

ולא תלשינו בדידהו שפא יבשל קנרה אהרת בשבילם¹¹.

11) וכן לענין עובדים זרים הנמצאים בבתי פרטיים או ציבוריים, דעת הגר"צ קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ד ס"ק ג) שמותר לישראל לתת להם ממה שמבשל עבורו, ואין זה נחשב כהומה.

[משנ"ב ס"ק יב]

אָבָל לְהוֹסִיף אַחֲרֵיהֶן בְּשׂוֹר בְּשִׁבְלֵם אֲסוּרָה¹² וכו', דְּכִיּוֹן שֵׁישׁ עַל כָּל כָּר וְכָר טָרְחָא בְּפִי עֲצָמוּ עַל־כֵּן אֵין לְהַתִּיר¹³.

12) ואף שהוספת החתיכה משיבה את המאכל, ומטעם זה התבאר לעיל (ס"י תקג ס"ק ה) לענין בישול בשר ביום טוב, שמותר להוסיף חתיכת בשר לקדירה לאחר שכבר הונחה על גבי האש אף על פי שאין צורך לה ביום טוב מפני שהיא משיבה את טעם התבשיל, כתב השו"ע הרב (ס"ד) שכאן לא הותר להוסיף, מפני שאין בידו אפשרות לאכול את כל החתיכות שמבשל, שהרי צריך להאכיל חלק מהן לעבדו ושפחתו שמונותיהם עליו, מה שאין כן שם שבירד לאכול את כולן ביום טוב [וכעין זה כתב המשנ"ב לעיל (ס"י תקו ס"ק לד)]. וביאר, שמטעם זה, כשיש לו מאכל אחר שיכול להאכילם, מותר לו להוסיף חתיכות בשר [כמבואר במשנ"ב כאן], ואף לטרוח באפיית לחמים נוספים עבורו, מפני שיש בידו אפשרות לאכול את הכל בעצמו ולתת להם את המאכל האחר, אלא שכיון שעבורו אין צורך בכל החתיכות לא הותר להוסיף אלא כשנחנה על ידי הוספת החתיכות מכך שתבשילו מושבח יותר [כמבואר בשערי צדק (ס"ק כג) שבשאינו משתבח אסור, אף כשיש לו מאכל אחר עבורו].

13) ולאפות כבד גדול שחלקו עבורו וחלקו עבור עבדו, כתב בשערי צדק לעיל (ס"י תקו ס"ק נו) שמשמע כאן שמותר, ואף שלאפות פת גדולה עבורו ועבור נכרי מקום או עיסה השייכים לשניהם בשותפות מבואר בשו"ע שם (ס"ו) שאסור, מ"מ כיון שלענין עבדו יכול הוא להחליט לאכול בעצמו את הככרות שאפה עבור העבד, לא נאסר הדבר.

[שעה"צ ס"ק נה]

דאין לחלק בין פנורים שלקם לשלגו¹⁴.

14) ובטעם הדבר כתב לעיל (ס"י תקז ס"ק מט), שאף בתנורים שלנו כשהתנור אינו מלא, חום התנור אינו מתפשט כראוי בכל התנור אלא נאחו בפת שבתוכו, והיא נאפית יותר מדי ונחרכת.

[משנ"ב ס"ק ט]

דְּחֶפֶן בִּיקְרוּ, תְּלִישִׁין שְׁמָא יִרְבָּה בְּשִׁבְלֵיהוּ¹⁰.

10) ולענין בישול בבית חולים עבור הצוות כשחלק מהרופאים והאהיות הינם נכרים [נמומרים], דעת הגר"ש אלישיב (מלכים אמניך עמי שנב) שאם יש להם זכות לאכול מהאוכל שמתבשל שם והם משלמים עבור כך, מותר ליהודי לבשל כדרכו, ואין זה נחשב כאילו הזמינו, מפני שמונותיהם שייכים להם מן הדין ולא בגלל ההומה, ובאופן כזה לא גזר חכמים שמה יבשל במיוחד עבורם, אכן, עליו להיזהר שלא לבשל שום דבר במיוחד עבורם.

ולענין בית מלון שבאים להתארח בו יהודים שאינם שומרים תורה ומצוות, דעת הגר"צ קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ד ס"ק ג) שאסור לארחם, כיון שנחשב הדבר כהומה לענין זה. וכן צידד הגר"י קניבסקי (מועדים חמישים ח"ח על ח"א סי' מו מכתב א-ד) שיותר נראה שהאורח במלון אינו נחשב כבא מעצמו אלא כאילו הוזמן על ידי המלון שפרסם שמעוניין שיבואו אליו אנשים. והוסיף, שאולי יש לדון להתיר מחמת שהמלון התחייב מערב יום טוב להאכילו ונחשב האורח כאילו מוותרו מוטלים על בעל המלון, אלא שכתב שיש לדחות זאת, שהרי בעל המלון אינו מאכילו משום צורכי העצמי, אלא רק משום שרצה להרויח ממון. עוד כתב הגר"י קניבסקי צד להתיר, כיון שלפעמים יכול המלון לקחת אוכל ממלון סמוך או מקייטרינג וכדו' עבור האורח, ואם כן אפשר להקל להזמין חילוני מפני שנחשב הדבר כיכול לפייסו בדבר אחר [שהותר, כמבואר במשנ"ב (ס"ק יב)].

והוסיף, שיש לדון להקל מצד דברי השו"ת מהר"ם שיק (או"ח סי' רפא) שכתב שמותר להרבות לבשל בקדירה אחת עבור מומר [אכן המשנ"ב כאן סתם שדין המומר כדיון נכרי], אלא שלטעם זה אין להתיר אלא בתבשיל אחד שנעשה גם עבור שומרי מצוות, אך לא במאכלים הנעשים בנפרד עבור כל אדם ואדם [בגון כפתאות], וכתב עוד לצדד להקל, שדין הרבה מהם כדיון תינוקות שנשבו.

ואם הטבח בבית המלון אינו יהודי, כתב הישועות יעקב (ס"י תצה ס"ק ד) שאין איסור לומר לנכרי לבשל עבור עצמו [והוא הדין עבור נכרי אחר] ביום טוב, שרק לענין שבת כתב השו"ע לעיל (ס"י שז סכ"א) שאסור מפני שעצם האמירה לבשל ביום זה אסורה, מה שאין כן ביום טוב, שהבישול עצמו מותר כשהוא עבור ישראל. והוסיף, שיש להתיר גם כשמונות הנכרי על הישראל, אף שלכאורה נחשב שהמלאכה נעשית עבור הישראל, כיון שעיקר הטעם שנאסר לבשל עבור נכרי הוא משום שנחשב שאין מוותרו עליו, ואף באופן שצריך לתת לו מוונות מ"מ נחשב שאין מוותרו עליו מפני שיכול לעשות את המלאכה בעצמו, ולאסור אמירה לנכרי מחמת דין מוותרו עליו אי אפשר. וכן מבואר באור שמח (פ"א מהל' יום טוב הי"ז) שמותר לומר לנכרי לעשות מלאכת אוכל נפש עבור נכרי אחר, כיון שלגבי הנכרי עצמו נחשב הדבר כצורך אוכל נפש, ורק לישראל אסור לבשל עבורו משום שכלפיו נפש הנכרי אינה נחשבת כנפש שיהא מותר בשבילה בישול לצורך יום טוב, אך לגבי הנכרי נחשבת נפש הנכרי האחר כנפש, כשם שלגבי עצמו פשוט שנפשו נחשבת כנפש. ובשו"ת מנחת יצחק (ח"ב סי' קיד) כתב שמותר הדבר מדינא משום שהוא שבות דשבות, על כל פנים כשמבשל לנכרי באותה קדירה שמבשל בה עבור ישראל, אך

הלכות יום טוב סימן תקיב

קל

באר הגולה

ג ט"ז י"ג ש"ב ד טור
משם פ"ג ונמסר
פ"ג א ט"ז ד"ב
מ"ב ונמסר
ש"ב

בשם אר"ו. יאכל (ט) עבדו ושפחתו, וכן שלייה שנשפתלה לו, וכן פותי (י) שְׂבָא (ג) מאליו, מִתָּר
לְהַאכִּילוֹ עִמּוֹ וְלֹא תִשְׁיַעַן שְׂמָא יִרְבָּה בְּשָׂבִילוֹ: הנה (יא) *ומתָּר לְהַרְבִּית בְּשָׂבִיל עֲבָדוֹ וְשִׁפְתָחוּ
(יב) באותה קִרְנָה שֶׁמִּבְּשָׁל בָּהּ לַעֲצֵמוֹ (מרחיב פי"ב הוי"ח), אָכַל לְשָׂרָא כּוֹחִים בְּכָל עֲגוּן (ד) אָסוּר (א"ח והוספות), וְיִשְׁרָאֵל
הַאֲפָה בְּחֵנּוּר שֶׁל פּוֹתֵי וְצִדִּיק לַתָּת לוֹ פֶת אֶחָד, לֹא יִתַּד לְכוֹתֵי אֶחָד קֶדֶם אֶפְתָּה, דָּאָר אֲפָה שֶׁל פּוֹתֵי, אֵלָא יֵאָפֶה
קֶדֶם וְיִתֵּן לוֹ אֶסְרִיף אֶחָד (כל בו): ב יִבְנֵי תַחֲלִיל שֶׁל בּוֹחִים שְׁנֵיתָנוּ קַמַּח שְׁלֵהֶם לְיִשְׂרָאֵל לְאַפּוֹת
לְהֶם פֶּת, אִם אֵינָם מְקַפְּדִים בְּשִׁישְׁרָאֵל (יג) נוֹתֵן מִמֶּנּוּ לְתַיִנוּק, (יד) מִתָּר לְאַפּוֹת (טו) לְהֶם:

באר היטב

נותן לו לאכל שלא הזמנה והקצנה שיאכל אצלו אין אסור שפא
נרבה, אבל אם מפציר בו שיאכל אצלו אעפ"י שפא מאליו מיט פין
שחביב לו שיאכל אצלו תשיען שפא יבשל לו קדרה אחרת עור,
דמה לי שפזמניו דרך שליחות לביתו או שפזמניו אחר שפא אליו,
עביל, ע"ש: (7) אסור. משום דגורנין שפא נרבה בשבילו בקדרה

לשם, גם ע"י שליח ישראל שרי, ט"ז, ע"ש. כתב בספר פניא: אחר
שחשן כל צרכי טעודה סמוך לשיטתה ספר להוטינו, וכתב הט"א:
וי"ל דוקא שלא טעה דעתו עליו קדם טעודה גנות שטפיהו בא אליו
סמיה לטעודה, וע"פ ט"ז: (2) מאליו, זו דעת הרמב"ם, אבל השור
הולק עליו. וכתב הש"י לטקריע להלכה, דאם בא מאליו והישארל

משנה ברורה

(יד) ואפלו דרך רשות הרבים, וקולעיל סימן שכה סעיף ב, עין
שם במשנה ברורה: (ט) עבדו ושפחתו וכן שליח וכו', וכן
עבדו *וכו', דוקא לשמון העכו"ם אצלו, דהפין ביקרו, תשיען
שפא ירבה בשבילו *לבשל בקדרה לכדה, מה שאין כן עבדו
ושפחתו וכן כל אלו שכאן מאליו, לא תשיען לנה: (י) שפא
מאליו וכו', אף אם הוא אדם חשוב, כיון שלא הזמין לכו.א.
(טו) ודוקא שפא אחר שפכר הכין סעודהו. (טו) ויש חולקין,
דאכתי אם הוא אדם חשוב וראוי לקבול חוששין שפא נרבה
בשבילו, (פ) אלא צריך שיאמר לו הישראל קדם שמאכילו: אם
זכפיק דף במה שחכינו לעצמנו, בוא וְאָכַל. והט"ו מקריע להלכה,
דאם בא מאליו והישארל נותן לו לאכל גלי הזמנה והקצנה
שיאכל אצלו, מסור, (יח) דבנה אין תשש שפא נרבה, אבל אם
מפציר בו שיאכל אצלו, אף על פי שפא מאליו, מכל מקום כיון
שחביב לו שיאכל אצלו, תשיען שפא יבשל לו קדרה אחרת עור,
(יא) ומתָּר לְהַרְבִּית. הנה המסור (ע) כלל דין עבדו ושפחתו הפזמנים ועבדים שפא מאליו בתרא מחתא, ובה הרמ"א לפרש שיש
חלוק ביניהם, דבעבדו ושפחתו, אפלו אם נרבה בקדרתו לכתחלה בשבילם שרי כיון דחד טרחה הוא, ולא תשיען בדיניהו שפא יבשל
קדרה אחרת בשבילם *אף צריך לנהר שלא יאמר בפרוש שמבשל בשבילם, אבל בעכו"ם (ג) תבא מאליו, שהוא מקבד אצלו, דוקא
בשנותנו כמה שחכין עבור עצמו, אבל להרבות בשבילו אפלו בקדרה אחת אסור, דתשיען שפא יבשל עבורו לכו עוד בקדרה אחרת:
(יב) באותה קדרה, ודוקא בכת"א אחת דחד טרחה הוא, (כא) אכל להוסיף אחר כך פשר בשבילם אסור, אלא אם כן יש לו מאכלים
אחרים שייכל לפיסם בהם, ומצא שפל הפשוט היה ראוי בשביל ישראל, ואז מתר לתן להם לאכל מהו. והענין פת (כג) מספיק האחרונים,
דכיון שיש על כל פניו וכו' וכו' טרחה בפני עצמו על כן אין להמיר *אפלו אופה בתנור אחד, אלא אם כן יוכל (כד) לפסוק בדברים אחרים
ומצא שכל הפת ראוי בשביל ישראל, ואז מתר לתן גם להם לאכל מהו. ולפי המבואר לעיל בסימן תקו סעיף ו, כל הטר הפת אינו כי
אם בהגורים שלהם, (כד) אבל בתנורים שלנו, אפלו בשביל ישראל אין לאפות יותר ממה שעריך לו, (כה) אכן לעת הצורך יש להקל גם
בתנורים שלנו: ב (יג) נוֹתֵן מִמֶּנּוּ לְתַיִנוּק, (כז) יש מאחרונים שפחתו, דלא שרי אלא אם כן נותן ממש לאכל ולא על ידי שיכול לתן:
(יד) מִתָּר לְאַפּוֹת וכו', שפא אם לא יאפה (ח) כל הפת לתן להניוק אף פת אחד, ואם כן תחשבת כל האפיה בשביל פת זה
שנוהן לתיניק, וכיון שאינו קוחד אינה פת יתנו לתיניק, מצינו למימר על כל (כח) אחר אחר זהו שיתנוני לתיניק, וכתבו (כט) האחרונים,
דהוא הדין אם הישראל נותן להם הקמח מחק המלכות, אלא שאין הישראל רשאי לאפות מקמח פת אחת לתיניק אלא אם כן יאפה להם
כל הפת, מתר לאפות להם ביום טוב על ידי שיחן פת אחד מהם לתיניק: (טו) להם. עין בט"ז שכתב, דאין לסמוך על קלא זו דנתינת פת

שער הצינון

(7) מגזאברתם ואלהי רבה ושי"א: (טו) מוכח מרמב"ם: (טז) רשבי"א טור, וכן פסק מהרש"ל: (י"ז) מוכח מהמדרש דבנה בודאי פה: (יח) והעתיקתו
השלתן ציצית ששים והגד"ו לדינא, והנה אפלו קשאובל עמו על שלחנו: (יט) פרי מגדים: (כ) פרי מגדים ונמוכות דין זה מלשון הרמב"ם שכתב יוכל עסקן
מה שנתן אוכלין שפכר הבינהו *והמדימשה והגד"ו ואלהי רבה, וכן מוכח פשוטות מהגד"אברתם, עין שם ונסה שפמשים בפנים 'אחרות' חיים והוספות'
טעם הפקדים בזה, שהאחרות חיים דעתו דבקדרה אחת אסור בעצם אם היה דעתו גם בשביל עפויים, ולדידה אף בעבדו ושפחתו אסור כזה אם לא דאפשר
לפסיגוהו בדבר אחר, ואנן קימא לן דהאסור הוא רק משום שפא נרבה קדרה אחרת, ולכן בעבדים ליפא לממש להכי, כן פתח מגזאברתם: (כא) אחרונים,
וכן ראיתי במאירי: (כב) אף הודעת רמ"א בדרכי משה אין לחלק בין פת לקדרה, אבל דעת רש"ל להחמיר בזה, וכן כתב פר"ח בקרבן אהרן: (כג) וכתבו אחר
אלא אם כן יש לו פשה לפיסם, וכן איתא בחדושי רשבי"א, וכן כתבו הרמ"א והמאירי בהקדמא, וכן הסכים מהגד"אברתם ואלהי רבה ושי"א: (כד) וכתבו אחר
או בקדרה אחרת, אפלו יוכל לפסוק אסור נמ"א: (כז) שלסון געריששים ואלהי רבה: (כח) אליה רבה בסוף סיימן. וטעמו, דבשעת חסוק יש לסמוך דעת
רש"ל המוכח מהגד"אברתם סימן תקו דאין להקל בין תנורים שלהם לשלנו *אבל דעת רש"ל להחמיר בזה, וכן כתב פר"ח בקרבן אהרן: (ט) ומדידת טענה,
ועל כן לא דמיא לתא דמיתב לעיל בסעיף א דאסור להרבות בשביל עפויים: (כח) כן הוא לשון הנקרא 'כל תרא ונדא תזני' וכו', וכן תשיען הרמב"ם
המפדיר משנה, עין שם, ולכאורה אם הוא אופה פתין גדולים, ודבאי מקפידים אם יתן פת שלם לתיניק וכן לקרס קצת ממנו, ואם כן באותו פת נוסף תצוי
אופה בשביל עפויים, דמיא לתא דרב חסדא בעשה שחציה תיתה של עפויים: ממיל מקום אפשר דכיון שאי אפשר לו לתת ממנו עבד תנינוק אם לא
יאפה פת, שרי, וכן משמע קצת מן הוספות, אכן מלשון המאירי משמע דיש להחמיר, וצריך עיון: (כט) מהגד"אברתם ואלהי רבה והגד"ו:

הלכות יום טוב סימן תקיב תקינ

ג האסור לבשל ולאפות (טו) לצרף כלבים, אבל ימחר (יז) לטלטל מזונות ולתן לפניהם: הגה (יח) אבל אסור להוציא בשבילין (יט) מרשות לרשות (הי"ט והג"י סי"א). וכן אסור לגבול המרסן לעופות (מדי"ק) (כ) כי אם על-ידי שנוי (כל כו). ומתיר להרבות (כא) בשביל הכלבים באוה"ק קדוה שמבשל בה לעצמו, (כב) אפילו אם (ה) יש לו דבר אחר שייכל לתן לכלבים אם קנה דרוצה (כ"י בשם הר"ן הידו"ש):

ה בהתאם שם ר"ט"א"ש

תקיג דין ביצה שגולה ביום-טוב, ובו ח' סעיפים:

א (א) ביצה שגולה ביום-טוב (ב) אסור בלגע בה, (ג) הגה (ג) דהקדו (ד) לטלטלה (ה) (מור"כ ריש ביצה ופ' כל הכלים), וכל-שכן שלא לאכלה. ואם נתערבה אפילו באף. (ד) גלן (ו) אסורות: ב יספק אם נולדה ביום-טוב או בהל, (א) (ה) אסורה: ג ביצה שגולה ביום-טוב שנתפשלה (ו) בשוגג עם פשר

א בקרא ביצה ב צ"כ בבית-הספר ב שם בבית-הספר ג ד לשון כל-טוב

באר היטב

שער תשובה

פנינו זה על דברי אביו הגאון ז"ל, ודעתו שאין להמיר למי שממיר לטטיל אתרת. ועמ"א ו"ט"ז: (ו) לש לו. ס"ס הוא וצ"ל ואפלו אם אין לו, וכמ"ש ס"א דבקרנה א' שרי להרבות בכל ענין. מ"א, ועין ט"ז: (ב) לטלטלה. דאין אסור בכר הנקעה בניעה לחד בלא טלטול, כמ"ש סימן שח ס"ג כהנ"ה. ועין מ"א ו"ט"ז: (ג) אסורות. דהני דבר שיש לו מתירין לאסור (שבת) [ו"ט]: (ד) אסורה. ואם נתערבה יש להחמיר. כמ"ש ב"י"ד סימן קכ. ועין סגן-אברסם:

משנה ברורה

א (א) ביצה שגולה ביום-טוב וכו'. אפלו (ב) מתנגלת העומדת לאכילה דליכא בה מקצה, דאי בעי שחיט לה, מפל מקום הפיצה אסורה באכילה, דביום-טוב שחל להיות באחד בשבת אסורה מדאורייתא, וכל ביצה דמתקדשת האדניא, מאתמול נקמה לה במעוטי, ואין שבת מביח ליום-טוב, ונתיבין יום-טוב דעלמא משום יום-טוב אחר השבת, (ג) ותיבן דאסורה באכילה, ממילא אסורה בטלטול. ועין פריש סימן חטו מה שכתבנו שם בנה: (ב) אסור לגע בה. אף-על-גב דאין אסור בניעת דבר הנקעה, וקדלעיל בסימן ש"ח, ביצה שאני, (ג) כיון שהיא דבר המתפלג, חלשינן שפרא דענינא צל-ידי הנגיעה: (ג) דהקדו לטלטלה. משמע מלשון זה (ד) שהוא חולק על המספר וסבירא לה, דגם בפיצה נוקא טלטול אסור אכל נגיעה בעלמא שרי, (ה) אבל מפטח אחרונים משמע דסבירא להו דאפלו בניעה אסור, דמפני שהיא מהגלגלת מצוי להתנענע צל-ידי הנגיעה: (ד) גלן אסורות. באכילה (ו) ובטלטול, שחרי לקמר היא מתרת בלא בטול, וכל דבר שיש לו מתירין אפלו באף לא בטול: ומנה השעם אסור גם בסעוף ב ספק, אף דבעלמא ספקא דרבנן לקלא: ב (ה) אסורה. ואם נתערבה באחרות, יש דעות בין הפוסקים אם גם בזה אסורין דאניה בטלה משום דהני דבר שיש לו מתירין, ומצדד המגן-אברתם בנה להחמיר. (ו) ויש מאחרונים שחולקין עליו וסוברין, (ז) דכיון שהוא מלתא דרבנן, פדאמי המקלין לסמוך עליו לקל, (ט) ואפלו נתערב זה הספק חד בתרי, בטל. ובמקום הפסד יש לקמוץ עליו: (ו) בשוגג. דאם

אסת (ב) אלא כגון זה שהוא שעת הדחק: ג (ז) לצרף כלבים. אפלו כלבים המזונותיהם עליו, ומכל-שכן כלבים של חקור. ולא נוקא כלבים, אלא הוא הדין שאר בהמה הנה ועוף אסור לעשות שום מלאכה עבורם, דקרא ד'לכם' קמצע עובדי-גוללים ובהמה: (ז) לטלטל מזונות וכו'. עין לעיל בהלכות שבת סימן שכד, שנתקדשו שם כל הדינים (א) השוכים לענין הנכח מאכל לבהמה, והיא הדין פאן: (יח) אבל אסור להוציא וכו'. דלא הוה הוצאה ביום-טוב כי אם לצרף הקדש (ג) אכל לא לצרף בהמה: (יט) מרשות לרשות. הנה אפלו להוציא מרשות-החיר (ג) לכרמלית. ועל-ידי צדדים נראה (ל) דשרי: (כ) פי אם על-ידי שנוי. שפכהא ינא (כ) אף בשבת סתם, כמבאר לעיל בסימן שכד. ואין השנוי מבאר שם בסעיף ג, עין שם: (כא) בשביל הכלבים. והוא הדין שאר בהמה וחסה, (ל) אפלו לא היו מזונותיהן עליו: (כב) ואפלו אם יש לו דבר אחר וכו'. שעות-סופו, וצריך לומר (ל) אפלו אין לו דבר אחר וכו'. ועין בבאור הגר"א שמפרש דברי הרמ"א דרוצה לומר, דאם קנה לו דבר אחר פטה לפסו, אפלו קדוה אחרת שרי להרבות בשבילין אם המאכל הנה ראוי לעצמו, דאז מחשיבין כאלו מבשל לצרף עצמו, וכן מבשר המגן-אברתם בסעיף-קטן ג את דעת הרמ"א וכן מבאר בררכ"י-משה, אמנם במקו-אברתם סעיף-קטן ג מוכח דלדינא דעתו צדעת המהרש"ל, דבקבירה אחרת בשבילין אסור בכל ענין, דקנה מוכח דהבשול שלא לצרכו הוא, ונעתיקו כמה אחרונים את דבריו, ועין באליה רבה:

שער הצינ

(א) ואף דקנה אחרונים דחו ראית הש"י, מכל מקום אין לדחות דינו מהלכה, שכן נמצא בקמח ראשונים, עין באליה רבה שהביא דבריו בשם הפל"ו וכן טבאר בחדושי הרא"ה נראה שגמר שם בבטרא צפלינא רבוי הושע בר-לוי וכו' מישובו. עין שם] וכן ביטחא מקבצת בשם הר"ב"א: (ב) אחרונים: (ג) רבשכיל בהמה לא הוה צל-ידי 'מתוך שהקרה' וכו', הנה נוקא אם הוא עוף קצת לאדם, ודעת התוספות וסיעתם יש בזה אסור דאורייתא אם הוא דבר רשות-הנביים, ואפלו לצד הנמכרים דסובר דמטעם 'מתוך' הוה שלא לצדך בהוצאה לגמרי, על-כ-פניו אסור דרבנן יש למסקנת הבית-יוסף בסימן תקיח, ואפשר דבזה שנוי לצדך כחל ליש בזה אסור תורה. ועין בבאור הלכה לעיל ד"ה אין מבשלין: (ג) עין פרי"י קנרים דמשמע דסובר דלכרמלית שרי, וכן הוא לכאורה משמעות דברי המרדכי והתנ"ח מוסרי המוכח בבית-יוסף שהתירו 'לשתי תביים', אכן מהבדי התוספות פסקתם פתבוח פ' ז וטבאר דאסור [וכן הוא בהפסח אשר"י שם], וקביאו הפתי-יוסף לקמן בסימן תקיח, וכן מוכח שם בסעיף ב בהג"ה, עין שם בבאר הגר"א, וכן פתבו הגר"ז וישועות-יעקב לאסור אף בכרמלית: (ד) אפלו דבר רשות-הנביים, עין לקמן בסימן תקיח בסעיף ב בהג"ה דקט"ש ברידה שם, והוא הדין פאן דתיר גס"ן מקום עוף: (ה) הגר"א, ומשמע דצריך גם ביום-טוב השנוי המבאר שם: (ו) כן מוכח בבאור הגר"א, עין שם: (ז) עלת-שבת והקדו אברתם והגר"א ובענין-לשע ונטר-שלוס, ואף האליה רבה שהסיים להקדש הש"י, מפל מקום לדינא הסיים דאפלו אין לו: (ח) מגן-אברתם ושו"א: (ט) מגן-אברתם לקמן בסימן חטו וישועות-יעקב להגר"א, וכן פתב הגר"א בסימן תמו, עין שם: (י) המעיד-משנה: (ז) עלת-שבת ו"ט"ז ואלהי רבה [וכן משמע בלבושו] והגר"א, דלא כמגן-אברתם שהספק פנתת הרמ"א, (כ) המגן-אברתם ו"ט"ז, וכן משמע מהגר"א שדעתו להחמיר: (ל) אחרונים: (מ) מור וקציעה ובגד-לשע. ומכל מקום אין לסמוך עליו שלא במקום הפסד, שכמה אחרונים הצתיקו דבר מגן-אברתם לדינא: (נ) ולאפוקי אם היה זה ביום-טוב שאחר שבת והוא ספק דאורייתא. אין להקל בנתערבה [שם במור וקציעה]: (ט) שם במור וקציעה:

